

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Станислав Тодоров Семерджиев

за дисертационен труд за присъждане на научно – образователната степен “доктор”
на **Боян Цанев** на тема

Дисертационният труд „Митопоетични контексти в трансмедииите“ на докторанта Боян Цанев е изпълнен в рамките на законовите изисквания. Съдържа 122 страници прегледно структуриран по темата аналитичен текст. Налице е научен апарат конструиран от задължителните за базисно киноведско докторантско изследване референтни източници и филмография на споменатите филми.

Практически използваната методология е интердисциплинарна и рефлектира в по-широк диапазон - изкуствоведски, литературоведски, семиотични, психоаналитични и философски аспекти на анализирания каузални съдържания. Възприемам постановката на Цанев, че трансмедийният терен е разгледан „Като разширяващ се във времето обект и в дисертацията се изследват и образи, които от „аналоговия“ си произход (клинописен, папирусов, кодексов, лентов) в съвременния свят се представят наново в дигитални преупаковки – дигиталният и образен „Шок от бъдещето.“ Оценявам като приносно умелото съчетаване на това разнообразие от подходи. Докторантът създава специфични пресечни точки върху материя, обединена от него в своеобразна типология за изследване на терена на митологизациите. Особено интригуващи са аспектите на разглеждане на дигиталните екранни практики като неомитологизация на по-ранната филмова материя от аналогови артефакти в екранния феномен и другите сфери на тази медийна среда. В това отношение докторантът успява да предложи нов поглед при представянето на неомитологемното битие на свръхпопулярни филмови супергерои от вселените на Марвел или Джеймс Бонд в трансмедийните практики на тяхното функциониране като комерсиален културен субект.

Анализираната територия е разгледана и като практическо поле за среща и сблъсък на финансовите интереси на лицедееите в глобализираната филмова индустрия. В някакъв смисъл, с термина трансмедия се определя теренът за предявяване на претенции за контрол над виртуални медийни пространства, което определено е обект на многостранни изследвания в актуалната филмова теория и индустриалната екранна практика. В добре премислената структура на работата логично се достига до обобщения и разглеждане на културни практики - примерно за функционирането на киното като архив – в подглава „Трансмедийни хранилища в Големия разказ“. Интригуващи са примерите посочени в труда, доколкото те са свързани с практическите познания на автора в работата с екранни и медийни архиви и участието му в прагматично насочени към международно сътрудничество научни проекти в сферата на аудио-визуалното културно наследство.

Цялостното присъствие на метафоричен изказ в труда работи в полза на анализа на трансмедийната среда, чието представяне трудно се подчинява на единен подход. Пример за това е въведената от докторанта терминологична фигура Transmedia-Mappa mundi превърната в работещ инструмент за семиотичния анализ на конкретни филмови обекти. Позитивен факт е структурираният работен изследователски модел за пунктирен поглед над тази бързо променяща се в най-ново време културна територия. Авторът е отчел все по-нарастващата й роля за осмисляне на процесите в актуалната глобална медиатизация на културното поле.

Инструменталната употреба на интердисциплинарната методология е разчетена основно върху действаща терминология и аргументация, заимствана от авторитетни референтни източници. Приемат се базисни идеи от времето на генезиса на терминологичното му осмисляне при Дженкинс и Марша Киндър. Въвеждат се в научна употреба и възгледите на международно признати, но практически не цитирани до момента в научните ни среди имена и трудове на някои англоезични изследователи, предимно литературоведи и културолози, анализиращи

създаването и функционирането на архивите на трансмедийен терен. Аз лично бих запазил дистанция от разсъжденията на някои от тях, достигащи до фетишизиране на употребата на термина „трансмедийно“ като аналог за отчитане на цялостното социалното присъствие на съвременното кино. Самият докторант също е съхранил дистанция към крайни увлечения и генерализиращи съждения за природата на трансмедийните. В автореферата той отбелязва приноса на теоретиките: „Трансмедийният нарратив е съвсем съзнателна стратегия. Превърналият се де факто във водеща фигура на теорията за трансмедията Хенри Дженкинс артикулира парадигмата, около която се гради конвенционалното разбиране за това какво представлява тя. Той въвежда понятието за трансмедийен разказ (transmedia storytelling) в академичния дискурс, водещ елемент в неговата теория, макар да съществува в практиката в прототипни десетилетия преди това.“ (с.4)

Позитивен факт е, че дисертационният труд обхваща представяне на конкретна най-нова фактология в съвременното кино като „Митологемата за несбъднатия пожелан филм *Barbenheimer*“, провокирал впоследствие популярен медиен термин „феноменът Барбенхаймер“. Това изявява способността на докторанта да рефлектира художествена материя от актуалния филмов процес, обект на оперативната критика, като подчинява анализа ѝ на приложените в труда методологически похвати за изследване.

Добра практика на Боян Цанев е и апробирането в педагогическа среда на материя за разглежданите в дисертацията трансмедийни територии. Имам непосредствени впечатления, че той е добре приет като перспективен млад преподавател в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. Присъствието му в колегиалната среда на Академията реферира позитивните стратегии за стимулиране на научното развитие на млади педагози - изследователи. За това допринасят и отбелязаните тук качества на дисертационния труд на Боян Цанев.

Като вземам предвид дългогодишните си положителни впечатления от докторанта като млад изследовател, анализатор и колега във всички етапи на неговото формиране и наличните научни качества на дисертацията, приемам за естествено да гласувам с „ДА“ за присъждането от научното жури на образователно-научната степен „Доктор“ на Боян Цанев.



проф. д-р Станислав Семерджиев